

Sygn. akt I ACa 777/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Kaniok (spr.)

Sędziowie: SA Maciej Dobrzyński

SSO (del.) Agnieszka Wachowicz – Mazur

Protokolant: protokolant sądowy Katarzyna Szyszka

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. L.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą
w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 20 czerwca 2001 r., sygn. akt I C 1330/00

**1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo
i zasądza od Z. L. na rzecz Towarzystwa (...)
i (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 2 000 (dwa tysiące) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego za pierwszą instancję;**

**2. zasądza od Z. L. na rzecz Towarzystwa (...)
i (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 3 985, 70 zł (trzy tysiące dziewięćset osiemdziesiąt pięć złotych
siedemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.**

Maciej Dobrzyński Ewa Kaniok Agnieszka Wachowicz – Mazur

Sygn. akt I A Ca 777/16

UZASADNIENIE

Z. L. wniosła o zasądzenie od Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 33.509 zł. z ustawowymi odsetkami od 21.04.2000r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazała, że zawarła z pozwanym umowę ubezpieczenia autocasco samochodu marki (...) i że w trakcie trwania umowy przedmiotowy samochód został skradziony, zaś pozwany odmówił wypłaty odszkodowania.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i podniósł że treść par. 5 ust. 1 pkt 5 ogólnych warunków ubezpieczenia wyłącza jego odpowiedzialność.

Wyrokiem z 20 czerwca 2001r. sygn. akt I C 1330/00 Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz Z. L. kwotę 33.509 zł. z ustawowymi odsetkami od 1.02.2001r. do dnia zapłaty, oraz kwotę 10.448,60 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy wskazał: powódka w dniu 27.05.1999r. zawarła z pozwanym umowę ubezpieczenia autocasco samochodu marki (...), nr rejestracyjny (...) na kwotę 34.000 zł. Polisa obejmowała ryzyko kradzieży. Przedmiotowy samochód powódka nabyła 20.05.1998r. (faktura k.16-17). W dniu 27.05.1998r. w Urzędzie Celnym w W. samochód objęto procedurą dopuszczenia do obrotu. W dniu 18.01.2000r. tj. w okresie objętym umową ubezpieczenia samochód został skradziony. Tego samego dnia powódka złożyła w Komisariacie Policji (...) zawiadomienie o kradzieży. Postanowieniem z 22.02.2000r. Prokuratura Rejonowa Warszawa Ochota umorzyła dochodzenie w sprawie usiłowania doprowadzenia Towarzystwa (...) S.A. w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 34.000 zł., oraz w sprawie sfalszowania faktury zakupu pojazdu wobec nie wykrycia sprawców przestępstwa.

23.01.2001r. Dyrektor Urzędu Celnego w W. postanowił uznać zgłoszenie celne według, którego w/w samochód został objęty procedurą dopuszczenia do obrotu z określeniem kwoty długu celnego.

Sąd Okręgowy przyjął, że skoro sporny samochód został skradziony w trakcie trwania umowy ubezpieczenia a powódka dopełniła obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 2 ogólnych warunków rozszerzenia ubezpieczenia pojazdów lądowych o ryzyko kradzieży, to nie ma podstaw do odmowy przez ubezpieczyciela wypłaty odszkodowania. Nie zachodzą przy tym przesłanki zwalniające pozwanego z odpowiedzialności za szkodę wskazane w art. 5 ust. 1 pkt 5 ogólnych warunków ubezpieczenia. W szczególności, brak jest podstaw do przyjęcia, że pojazd został sprowadzony do Polski na podstawie sfalszowanej faktury. Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy powództwo uwzględnił przyjmując, że pozwany pozostawał w zwłoce z zapłatą od 1.02.2001r.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. Naruszenie art. 227 k.p.c. poprzez nie uwzględnienie wniosku dowodowego mającego na celu ustalenie faktu wprowadzenia pojazdu będącego przedmiotem ubezpieczenia na polski obszar celny na podstawie sfalszowanej faktury jego zakupu;
2. Naruszenie art. 328 par. 2 k.p.c. poprzez nienależyte uzasadnienie wyroku;
3. Naruszenie art. 805 k.c. w zw. z par. 5 ust. 1 pkt 5 owu przez przyjęcie, iż nie została spełniona przesłanka braku odpowiedzialności pozwanego w sytuacji, gdy utracony pojazd został nielegalnie wprowadzony na polski obszar celny.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, ewentualnie uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

W piśmie procesowym z 18.07.2002r. pozwany podniósł, iż istnieją przesłanki do podejrzenia, że powódka dopuściła się usiłowania oszustwa co do żądania objętego pozwem. Na powyższą okoliczność dołączył pismo CBS KGP, z którego wynika, że wydział IX CBS KGP z siedzibą w B. prowadzi postępowanie przygotowawcze dotyczące wyłudzeń odszkodowań od firm ubezpieczeniowych za rzekomo skradzione pojazdy (k.116 i 117).

Na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym w dniu 19.07.2002r. pozwany wniósł o zawieszenie postępowania apelacyjnego do czasu zakończenia postępowania w sprawie karnej 6 Ds. 48/01/S Prokuratury Okręgowej w Białymstoku. Sąd Apelacyjny uwzględnił ten wniosek i zawiesił postępowanie apelacyjne na podstawie art. 177 par. 1 pkt 4 k.p.c. (k.150). W/w postępowanie zostało podjęte postanowieniem z 22.04.2016r.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 26 lipca 2016r. pozwany poparł apelację i podniósł, że przewidziany w umowie wypadek w postaci kradzieży pojazdu nie nastąpił (k.373 pismo). Na powyższą okoliczność powołał dowody w postaci postanowienia asesora Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście z 20 maja 2003r. sygn. 6Ds 1096/00/IX, oraz wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy wydział karny, z dnia 21.07.2004r. sygn. akt XI K 29/04 wywodząc, że powołanie tych dowodów nie było możliwe przed sądem I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja jest uzasadniona.

Sąd Apelacyjny dopuścił dowody zgłoszone przez pozwanego w postępowaniu apelacyjnym jako że zgłoszenie tych dowodów przed sądem I instancji nie było możliwe a mają one istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i uzupełnił ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji mając na uwadze bezsporne fakty, które zaistniały już po wydaniu zaskarżonego wyroku.

W oparciu o postanowienie asesora Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście z 20 maja 2003r. sygn. 6Ds 1096/00/IX, oraz wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy wydział karny, z dnia 21.07.2004r. sygn. akt XI K 29/04 Sąd Apelacyjny przyjął, że samochód marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) wobec utraty, którego powódka żąda w niniejszym procesie odszkodowania, odnalazł się i jest dowodem rzeczowym w sprawie karnej dotyczącej kradzieży tegoż pojazdu na szkodę Z. L..

Postanowieniem z 20 maja 2003r. sygn. 6Ds 1096/00/IX Prokurator Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście w Warszawie postanowił zabezpieczyć w/w samochód odnaleziony w A. A. na terenie Kazachstanu przez tamtejsze organa ścigania i aktualnie znajdujący się w posiadaniu Fabryki (...) jako dowód rzeczowy w sprawie 6Ds 1096/00/IX, o czym Z. L. została powiadomiona (k.376 postanowienie).

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie XI K 29/04 wyrokiem z 21 lipca 2004r. skazał S. Ł. za to, że w dniu 30 grudnia 1999r. w (...) działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w zamiarze, aby Z. L., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła (...) SA do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie około 43.000 zł. mającej stanowić odszkodowanie za samochód marki R. (...)SI nr rej. (...), za pomocą wprowadzenia w błąd pracownika tegoż Towarzystwa, co do faktu kradzieży powyższego pojazdu w dniu 18.01.2000r. w W., ułatwił jej popełnienie tego czynu, wywożąc wskazany samochód, w celu jego sprzedaży przez przejście graniczne w (...), na teren Republiki Litwy, a następnie na Białoruś, czym działał na szkodę (...) SA oddział w W. (wyrok k.378-416) Wyrok ten jest prawomocny z dniem 29.07.2004r (k.416).

Prawomocnym wyrokiem z 26 stycznia 2015r. w sprawie IIK 259/06 Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie na podstawie art.17 par. 1 pkt 6 k.p.k. umorzył z uwagi na nastąpienie przedawnienia karalności czynu postępowanie karne wobec Z. L. oskarżonej o to, że w dniu 18 stycznia 2000r. w W. zawiadomiła Komisariat Policji (...) o kradzieży samochodu marki R. (...) nr rej. (...) widząc, że przestępstwa nie popełniono, oraz o to, że w czasie i miejscu jw. w toku dochodzenia 6Ds 1096/00/IX Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście w sprawie kradzieży samochodu marki R. (...) nr rej. (...), składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu, uprzedzona o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie, zeznała nieprawdę, co do faktu kradzieży tego pojazdu.

Nadal jest w toku postępowanie karne przeciwko Z. L. oskarżonej o to, że działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w zamiarze doprowadzenia (...) SA do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie około 43000 zł. tytułem odszkodowania za samochód marki R. (...) nr rej. (...), wprowadziła w błąd powyższe towarzystwo, co do faktu kradzieży w/w pojazdu w dniu 18.01.2000r. w W., podczas gdy, w dniu 30.12.1999r. wskazany samochód został wywieziony na jej zlecenie przez przejście graniczne w (...) na teren Republiki Litwy a następnie na Białoruś, celem jego sprzedaży, przy czym zamierzonego celu nie osiągnęła z uwagi na odmowę wypłaty odszkodowania przez (...) SA (wyroki k.230-244 i 308-372).

Zgodnie z polisą ubezpieczeniową i stanowiącymi jej integralną część ogólnymi warunkami ubezpieczenia od kradzieży (k. 7 i 56v i nast.), ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody polegające na utracie pojazdu wskutek kradzieży (part. 2 OWU).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, powódka nie wykazała, że zaistniał wypadek ubezpieczeniowy, w szczególności nie udowodniła, że wskutek kradzieży utraciła pojazd.

Jak wynika z Postanowienia Prokuratora Prokuratury Rejonowej (...) w W. z 20 maja 2003r., sygn. 6Ds 1096/00/IX, pojazd powódki został odnaleziony i pozostaje do dyspozycji polskich organów ścigania w związku z toczącym się postępowaniem karnym dotyczącym jego kradzieży. Powódka nie wykazała, że pojazd został skutecznie nabyty przez jego aktualnego posiadacza tj. Fabrykę (...) i że w związku z tym nie może go odzyskać. Nie wykazała, że wystąpiła do Sądu karnego z wnioskiem o uchylenie zabezpieczenia i zwrot pojazdu i że wniosek taki nie został uwzględniony. W niniejszym postępowaniu nie zgłoszono na tę okoliczność żadnych twierdzeń ani dowodów. Po uchyleniu postanowienia o zabezpieczeniu powódka mogłaby wystąpić przeciwko aktualnemu posiadaczowi pojazdu o jego wydanie. Dopóki pojazd pozostaje do dyspozycji polskich organów ścigania, powódka nie może skutecznie domagać się od ubezpieczyciela odszkodowania za jego utratę wskutek kradzieży, nie ma bowiem żadnych podstaw do przyjęcia, że utraciła własność pojazdu. Już tylko z tej przyczyny apelacja podlega uwzględnieniu, gdyż zasadność powództwa o wypłatę odszkodowania za utratę pojazdu na skutek jego kradzieży nie została wykazana.

Niezależnie od powyższego, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie ma podstaw do przyjęcia, że pojazd został skradziony.

Jak wynika z wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 21 lipca 2004r. w sprawie XI K 29/04 osoba, która wywiozła pojazd za granicę w celu jego sprzedaży tj. S. Ł. nie weszła w posiadanie tego pojazdu na skutek kradzieży, lecz za wiedzą i zgodą właścicielki pojazdu. Pojazd został przekazany S. Ł. do przewozu przez P. B., który wedle wyjaśnień złożonych przez Z. L. w sprawie karnej, miał swobodną możliwość dysponowania jej samochodem (uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 18.11.2015r. sygn. X Ka 968/15, k.407 akt niniejszych oraz wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 21.07.2004r. sygn. akt XI K 29/04 k.379-380 i 399-400 akt niniejszych).

W postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym powódka nie zaoferowała żadnych dowodów celem wykazania, że pojazd został skradziony. Fakt, iż złożyła zawiadomienie o kradzieży pojazdu, nie jest wystarczający do przyjęcia, iż rzeczywiście miała miejsce kradzież w sytuacji, gdy powódka była oskarżona o to, że w dniu 18 stycznia 2000r. w W. zawiadomiła Komisariat Policji (...) o kradzieży samochodu marki R. (...) nr rej. (...) wiedząc, że przestępstwa nie popełniono i gdy za podstawę umorzenia w/w postępowania przyjęto jedynie przedawnienie karalności czynu, zaś powódka nie zaskarżyła tego wyroku i nie domagała się ustalenia, że czynu nie popełniła, zaś S. Ł., który zbył pojazd powódki nie został skazany za kradzież.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do zawieszenia niniejszego postępowania do czasu zakończenia postępowania karnego przeciwko powódce w sprawie X Ka 968/15 Sądu Okręgowego w Warszawie toczącej się aktualnie przed Sądem Rejonowym w Bydgoszczy (k.305 i nast.) albowiem pojazd odnalazł się, wskutek czego brak jest podstaw do wypłaty odszkodowania za jego utratę.

Pozostałe zarzuty podniesione w apelacji są chybione. Sąd I instancji prawidłowo ustalił, iż pojazd został legalnie wprowadzony na polski obszar celny i że brak jest podstaw do zastosowania par. 5 ust.1 pkt 5 ogólnych warunków ubezpieczenia pojazdów lądowych od uszkodzeń autocasco (AC) i od kradzieży (KR) – k.48-49. Wniosek dowodowy zgłoszony przez pozwanego w piśmie procesowym z dnia 4.06.2001r., pozostawał bez znaczenia dla rozstrzygnięcia wobec treści postanowienia Prokuratora Prokuratury Rejonowej Warszawa Ochota z dnia 14.12.2000r. sygn. 4 Ds. 2650/00/I o umorzeniu dochodzenia k.43-44.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 par. 1 k.p.c. i powództwo oddalił .

O kosztach procesu Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z wynikiem sporu w oparciu o art. 98 par. 1 i 3 k.p.c.